

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

1(3)

Asia: Lausuntopyyntö tieliikenteen turvallisuustoiminnan työnjakoa koskevasta selvityksestä

1 Lähtökohdat

Työsuojelupäälliköt ry on vuonna 1970 perustettu yhdistys, jossa on noin 700 jäsentä. Jäsenistöön kuuluu niin teollisuuden, palvelualojen, tutkimuslaitosten kuin korkeakoulujenkin työsuojeluasiantuntijoita ja -osaajia. Työsuojelupäälliköt ry:n tehtävänä on turvallisuusalan ammattilaisten yhteisönä tukea työsuojelupäälliköitä ja -asiantuntijoita työpaikkojen työturvallisuutta, terveyttä ja työhyvinvointia kehitettäessä. Yhdistys edistää jäsentensä ammatillista osaamista ja yhteisöllisyyttä verkostoitumalla yhteistyössä muiden turvallisuusalan järjestöjen, yritysten, viranomaisten ja alan muiden toimijoiden kanssa. Olemme Liikenneturvan jäsen.

Tieliikenteen turvallisuus on hyvin usein myös työturvallisuuskysymys. Tapaturmavakuutuslaitokset korvasivat vuonna 2012 kaikkiaan 128 264 palkansaajille sattunutta työtapaturmaa, joista 22 345 sattui kodin ja työpaikan välisellä matkalla. Näistä 65 % sattui jalankulkijoille ja 19 % polkupyöräilijöille. Keskimäärin kodin ja työpaikan välisellä matkalla sattuneet työtapaturmat ovat seurauksiltaan vakavampia kuin työtehtävissä sattuneet ns. työpaikkatapaturmat.

Normaalin vuosittaisen vaihtelun lisäksi työmatkatapaturmat ovat lisääntyneet huolestuttavasti 1990 -luvulta lähtien. Samalla myös vakavat työmatkatapaturmat ovat lisääntyneet. Kuolemaan johtaneista työmatkatapaturmista lähes puolet (44 %) oli henkilöautoilijoiden yhteentörmäyksiä toisen auton kanssa.

Työn ja kodin välisen liikenteen lisäksi työtapaturmia sattuu tieliikenteessä myös työtehtävissä. Tapaturmavakuutuslaitosten liiton (TVL) korvaustilaston mukaan vuosina 1990-2011 kuoli vuosittain keskimäärin seitsemän henkilö- ja tavaraliikenteessä työskennellyttä autonkuljettajaa. Tässä tilastossa eivät siis ole edes mukana muissa tehtävissä työskennelleet liikenteessä kuolleet työntekijät. Tarkkaa lukumäärää tieliikenteessä sattuneista työtapaturmista ei voida määrittää, mutta joka tapauksessa voidaan todeta, että kyse on sekä inhimillisesti että taloudellisesti merkittävästä turvallisuuden osa-alueesta.

Tieliikenteen turvallisuuden kehittäminen ja siihen osallistuvien toimijoiden mahdollisimman tehokas ja laadukas toiminta on siten samalla myös jokaisen työpaikan etu. Näin ollen on tärkeää varmistaa, että alan toimijoilla on käytettävissään työn vaatimuksiin nähden riittävät resurssit ja että niitä hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti.

2. Selvitystä koskevat kommentit

Työsuojelupäälliköt ry kannattaa esitystä kehittää nykyistä paremmat edellytykset Liikenneturvan palvelutehtävien jatkuvuudelle ja toimintojen tehostamiselle. Kehittämisen lähtökohdaksi tulisi ottaa pyrkimys tehostaa olemassa olevien resurssien hyödyntämistä vähentämällä hallinnollisia kankeuksia ja tehostamalla toiminnan vaikuttavuutta. Toimintojen tehostamisen kannalta on tärkeää, että resursseja voidaan käyttää valtakunnallisesti myös työpaikkatasolla työturvallisuutta edistävässä toiminnassa. Toiminnan vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että toiminta sekä tuloksellista että tehokasta, eli se kohdistetaan oikein ja siinä keskitytään oikeisiin asioihin.

Työsuojelupäälliköt ry kannattaa erityisesti tieliikenteen tutkimustoiminnan kehittämistä ja yhteistyön lisäämistä tutkimushankkeiden suunnittelussa. Kokonaisturvallisuuden näkökulmasta hankkeet tulisi nähdä aina useamman turvallisuuden lajin kokonaisuuksina. Työturvallisuuden kehittämisessä on omaksuttu järjestelmälähtöinen ja turvallisuuden johtamista painottava lähestymistapa, johon liittyviä kokemuksia ja hyviä käytäntöjä olisi mielestämme syytä hyödyntää nykyistä kattavammin myös liikenneturvallisuuden kehittämisessä.

Erityisen tärkeää olisi huomioida systemaattisesti työturvallisuuskäsitteiden vakavien tieliikenneonnettomuuksien tutkimuksissa. Tällaista yhteistyötä jo tehdään esimerkiksi Liikennevakuutuskeskuksen ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton kesken, minkä lisäksi olisi syytä selvittää myös työsuojeluviranomaisten mahdollisuudet osallistua nykyistä aktiivisemmin myös tieliikenneonnettomuuksien tutkimuksiin sekä tutkimus- ja kehityshankkeisiin.

Myös esitys yhteisistä tarpeista lähtevän tieliikenteen onnettomuuksien avoimen tietojärjestelmän kehittämisestä on tärkeä ja kannatettava. Tällaisen järjestelmän kehittämisessä tulisi ottaa huomioon myös työturvallisuuskäsitteiden, minkä lisäksi sitä kehitettäessä olisi syytä selvittää konkreettiset mahdollisuudet hyödyntää säännöllisesti ja nykyistä tehokkaammin kattavaa vakuutusperusteista Tapaturmavakuutuslaitosten liiton toteuttamaa työtapaturmatilastointia.

Yhdistämällä eri liikennemuotojen turvallisuudenohjaus Liikenteen turvallisuusviraston alaisuuteen voidaan saavuttaa merkittäviä synergiaetuja eri liikennemuotoihin liittyvien turvallisuustoimintojen välillä. Työsuojelupäälliköt ry ei kuitenkaan ota muutoin yksityiskohtaisesti kantaa tieliikenteen turvallisuustoiminnan organisoinnin ja työnjaon kehittämistä koskeviin järjestelyihin eikä Liikenneturvan ohjaus- ja hallintomalliin, koska toimintamme luonteen johdosta meillä ei ole riittävää substanssiosaamista liikenneturvallisuuden kehittämisen kipupisteistä ja organisointiin liittyvistä tarpeista.

3. Työsuojelupäälliköt ry:n rooli

Työsuojelupäälliköt ry haluaa osallistua raportissa mainittuja erityisesti tutkimustoiminnan ja tilastoinnin kehittämiseen liittyviä toimenpide-ehdotuksia koskevaan suunnitteluun työturvallisuussubstanssin edustajana, mikäli ehdotukset johtavat konkreettisiin jatkokehityshankkeisiin. Työpaikkojen käytännön työturvallisuustyön huippuosaamista edustavassa ammatillisessa roolissaan Työsuojelupäälliköt ry:llä on merkittävä rooli työpaikkojen turvallisuutta edistävän tiedon välittäjänä ja siten erityinen intressi osallistua myös tieliikenneturvallisuutta koskevan tietämyksen keskitetyn jakamisen suunnitteluun.

Lisätietoja antaa johtaja Mika Tynkkynen / Tapaturmavakuutuslaitosten liitto ja Työsuojelupäälliköt ry:n hallituksen jäsen, puh. 040-7711582.

Helsingissä 26.11.2013

Työsuojelupäälliköt ry

Kaarina Kuisma
puheenjohtaja

Jukka Tamminen
toiminnanjohtaja